

ՐԱՏԵՒԻՄԱ

RAHNUMA

Tel. Washington Heights 7-7128

A BY-WEEKLY MAGAZINE

Annual Subscription \$2.00

Published by H. K. Krikorian, 555 Edgecombe Ave., New York, N. Y.

Entered as second-class matter Aug. 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of Mar. 3, 1879.

VOL. XIV, No. 3, February 11, 1933

Ճիւտ 14, Նո. 3, Փետրվար 11, 1933

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՊԻՐ ՀԱՍՊ Ը ՀԱՆ

Պունտան պիր սէնէ ագտէմ Բահնիւմանըն նէշրինի տուրտուրտուգ իսէ, ապ սէպէպ օրթալըըն քէսատըըն իտի: Ամէրիգատա պու իւշի սէքիգ սէնէ տէվամ էտէպիլտիք իսէ, էրմէնի տօսթլարըըն, անտէ տէ թրքախօս պիրատէրլէրին մատտի մուալէնէթի իլէ տէվամ էթտիք: Իշլէրին ումումի պօղուգլուղու սէպէպինտէն օլ տօսթլար իշիւն պու մուալէնէթ միւլքիլաթա տիւշար օլունճա պիղտէ Բահնիւմայը տուրտուրմաղա մէճպուր օլտուգ:

Բու քէրրէ եինէ անը նէշրէ պաշլատըգ իսէ, պունը իշլէրտէ պօղուգլուգ իսլահաթա եիւղ թութտըըն իշիւն պաշլամատըգ: Հալա օլ նախօշ հալլար տէվամ էտիյօր: Պաշգա իշիմիգ զալմատըընտան պու եօլտա պիր գաշ տօլար զաղանալըմ տէյու տա պու իշի տէրիւհտէ էթմէտիք: Էկէր պունտա ապօնէ պէտէլլէրի մաթպաա վէ փօսթա կիպի զարուրի մէսարիֆլէրի զափատըրսա մէմուն զալաճաղըգ:

Ասլ միւլճիպիմիգ էվվէլտէ օլտուղու կիպի պու կիւն տէ թրքախօս պիրատէր վէ հէմշիրէլէրիմիգ պիր աղ մանէվի մուալէնէթտէ պուլունապիլմէք տիր: Անլէրին մանէվի վէ բուհանի իհթիյաճլարըն տէֆ էթմէք իշիւն եօլար տիւշիւնէնլէր փէք աղ տըր:

Լաքին պու թէշէպպիլսիւմիլգտէ մուլաֆֆաղ օլաճաղ մը յըղ, հօգսա եինէ եարը եօլտա մը զալաճաղըգ պունը տա շիմտիտէն քէստիրէմէյիլ: Իշլէրնէ պօղկուլուղ հալա տէվամ էտիյօր, պէլքի տէ կիթտիքճէ տահա Փէնա օտիլիլ: Պիլ էլիմիղտէն կէլէն խրտմէթի սօն

տէրէճէսինէ զատար իֆայա հաղըր ըղ: Վէ էկէր տօսթլարըմըղ Բահնիւմայը թէշլիք էթմէք իսթէրլէրսէ, օրթալըըն տարըըն սէպէպինտէն մատտի մուալէնէթտէ պուլունաճաղարսա պիլէ անըն ապօնէլէրինին սայըսընը արթըրմաղ եօլու իլէ պիլֆիլ մուալէնէթտէ պուլունմուշ օլապիլիլլէր: Պու պապտա տօսթլարըն հիմմէթինի թէմէննի էտէրիլ:

Իլք նուսիէնին նէշրինտէ մէմուլին զայրի պաղը միւլքիլաթա թէսատըֆ էթտիյիմիղտէն վաղթընտա եէթիշտիրէմէտիք, պունտան տօլայը պէյան ը մաղէրէթ էտէրիլ:

Կէլէն սէնէնին իլք նուսիէսի իշիւն ապօնէլէրիմիղտէն փարա ալմամըշ իտիք: Պու քէրրէ անը պու սէնէնին իլք նօմէրօսը սայմաղլա օլ հիսապը պիթիւրմիշ օլտուգ:

Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԻԻՍԲԻՐԱԹ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Ամէրիգա էհալիսի միւլքիլաթըն միլլէթիւ հայաթընտա նէ վէխիմ նէթիճէլէր մէյտանա կէթիւրտիյինի կէօրէրէք պունտան 13 սէնէ էվվէլ զանուն ը էսասիյէ պիր նիղամ իլալէ էտէրէք միւլքիլաթըն եափըլմասըն վէ սաթըլմասընը եասաղ էյլէմիշ իտի: Լաքին պու նիղամը եիւրիւթմէքտէ հիւքիւմէթ պիր չօգ միւլքիլաթա թէսատուֆ էթտիյինտէն, էհալինին էիլէյի պիր գըսմը պու սօն ինթիլապ էսնասընտա մէղքիւր նիղամըն լաղվընը թալէպ էթտիլէր: Պու քէրրէ եէնի ինթիլապ օլունան ըէիս վէ անըն թարաֆտարլարընըն սէշտիյի Գօնկրէս աղալարը, աղալլի պիրանըն միւլքիլաթ ֆիհրիսթիլնտէն չըգարըլմասընա վէ միւլքին օլուր-

կիւն Ալլահն պիղի քէնտինէ կվլատլար հափ-
մագ իւզրէ պիզտէ իշէմէքտէ օլտըզը մագսէտ
վէ թէրթիպ տիր: Ալլահն իրատէթի պու կիւն
սէմավաթտա վէ պիւթիւն ճիհանտա իճրա օլու-
նույօր: Իմտի պու նիյազ իլէ պու կիւն պէնիմ
տէ հայաթրմտա Ալլահն քէնտի մագսէտինի
իճրա էթմէսինի թէմէնի էյլէմիշ օլույօրըմ:
«Փէտէրիմ շիմտիյէ գատար իշէյօր», չիէէք-
տէ անը թէգեին էթմէք իշիւն իշէյօր, կիւ-
նէշտէ անը նուր վէ հէրարէթ մէնպար էթմէք
իշիւն իշէյօր, պէնտէ տէ պէնի էվլատուլլահ
հափմագ իշիւն իշէյօր: «Հէր քիմ Փէտէրիմին
իրատէթինի իճրա էտէրսէ պիրատէրիմ օ տըր»,
տէտի էֆէնտիմիլ: Տէմէք քի Ալլահն պիզտէ
իրատէթի պիղիմ էվլատուլլահ օլմամըզ տըր:
Տէմէք քի «Իրատէթին օլտուն» տէյօր իսէմ, պէ-
նի սէվէն Փէտէրիմին պէնիմ էվլատուլլահ օլ-
մագլըզըմ իշիւն պէնտէ իշէմէսինէ պիր մանիէ
գօմայալըմ, իլլա անըն իլէ պէրապէր իշէյի-
յիմ, տէմէք իսթէյէճէյիմ:

Լաքին Ալլահն պէնի էվլատուլլահ հափ-
մասը նէ տէմէք տիր:

Ալլահն Ֆիքրինտէ պէնիմ նասըլ պիր ա-
տէմ օլմագլըզըմ հագլընտա պիր սուրէթ վար
տըր: Պէնտէ՝ քէնտինտէ օլան ատէմիլի հա-
սըլ էտէրէք՝ պէնի քէնտի սուրէթինտէ վէ քէն-
տինէ էվլատ օլմագլա հագլըզը պիր սուրէթէ
գօյաճագ տըր: Իմտի «Իրատէթին օլտուն» տէ-
տիյիմտէ, պէնի պու սուրէթտէ պիր ատէմ
հափ, տէմիշ օլույօրըմ:

Պու նէ՞ տիր: Սըհէթ մի՞ տիր: Անտէն
տէ գըլմէթիլ: Պու հի՞ւսն մի տիր: Անտէն տէ
փարլապ: Պու զէքիս՞ մը տըր: Անտէն տէ հիւր-
սէք: էվլատուլլահ օլմագլ:

Սալիսէն, Պուշը օ պիր էլպիսէ կիպի իւզէ-
րիմիյէ կէչիւրէճէք տէյիլ: Պիզ անը օլաճաղըզ:
Ալլահ պիզտէ իշէյէճէք, պիզ տէ անըն իլէ պէ-
րապէր իշէյէճէյիլ: Անըն իրատէթի պիզտէ
իճրա օլտուլլահ վէ պիզ էվլատուլլահ օլա-
ճաղըլ:

Պու նէ՞ աճայիպ պիր հալ, նէ՞ միւճիկէվի
պիր խիւղէթ տիր: Տիգզաթ էտինիլ: Քրիստո-
սըն էօյրէթտիլի պու տուատա պիզ չէօյլէ ա-
թիլ, տուրղուն պիր հալ քէսպ էտէճէք տէյի-
լիլ: Իլլա տէրունիմիլտէ պիր վիւսաթ, աշվա-
լիմիլտէ պիր պէշաչէթ, զուլմէթիմիլտէ պիր
իւմիտ, աճղըմտա պիր գուլվէթ պուլաճա-
ղըլ:

Էն գարանըզ պիր միսալ աղալըմ:— Պիր
ըրստա պէն պիր աղալըմ աղաճագ իքէն՝ տէ-

րունիմտէ պիր սէսա պանա, «Պու աղալըմ աղ-
մա. պէնիմ իրատէթիմ օ հօլտան կիթմէք»,
տէր: Պէն էինէ օլ հօլուն խօշուղունտան ճէլպ
օլտուլլահ, պէնիմ պիլտիյիմ հօլտա կիտէր իմ:
Պիր ապտան միւշքիլաթա տիւշէր վէ փէրիշան
օլուրըմ: Շօլ հօլուն պաշընտա իշիթտիյիմ սէ-
տա խաթրըմա կէլիլ: Իմտի կէօղիւմ աշըլըր
վէ տէր իմ, «Իրատէթին օլտուն»: Քէտէրի չէ-
քէր իմ. Լաքին իուհում պէնի սէվիպ՝ պանա
տօղրու հօլու կէօսթէրէնէ թէսլիմ օլուր: Բու-
հում հիւքաշիլիլ: Պէլքի ճէսէտիմ իփրանըր,
Լաքին պէն տահա զիյատէ Փէտէրիմէ հագլաշ-
մըլ պիր էվլատ օլուր ըմ:

«Եա՛ Փէտէր, իրատէթին օլտուն»:

Պու տուանըն վիւսաթ վէ տէրինիլինի
Քրիստոսըն միւրատ էթտիլի կիպի կէօրէնէր
նէ՞ միւպարէք տիրէր:

Յ. Գ. Գ.

ՀԱԳԻԳԻ ՀԱՅԱԹԸՄԸԶ

Օքսֆօրտ տարէլֆիւնունու մուսլիմէրին-
տէն մէհհում Փրօֆ. Քէրտին գիյրտէքի Փըզ-
րասը էֆէնտիմիլին «Հայաթընը պուլան անը
զայ էտէնէք, վէ հայաթընը պէնիմ իշիւն զայ
էտէն անը պուլաճագ տըր» քէլամընըն մանա ի
հագլիգիսինի փէք կիւզլի իյդահ էտիյօր միւլա-
հագասըլա թէրճէմէ էթմիշիլ:

Յ. Վ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

Էյէր ինսան սատէճէ կէչիճի հիսսիյաթ վէ
հէյէճանլար մախլուզը, պէրտէվամ թէպէտ-
տիւլ էտէր հիսս ի տէրունիլէր, խայալաթ վէ
սուլյուլար աղընթըսը օլմուշ օլտայտը, հիշ
պիր շէյ քէնտի իշիւն հագլիգիյէթ էվսաֆընը
թաշըյամաճագ իտի: Փագաթ ինսանըն բու-
հանի թապիաթընըն աղալըլը չու վաղըատա
զահիր օլմագտա տըր, քի օ՝ քէնտի շախսի
թասալվուրըլարընտան վէ իրատէթինտէն պի-
նիհայէ տէրէճէ ալիմ վէ վասի օլան պիր թա-
սալվուրա, հաթթա օլնէվ պիր իրատէթէ քէն-
տի քէնտինի թէսլիմ էտէպիլիլ:

Միւթէֆէքըրի, մութթալը պիր զաթ հա-
լինտէ, ինսան հագլընտա տէյէպիլիլիլ քի օ՝
քէնտի թապիաթընըն ճէվհէր ի ալիսինտէ
տիեգիւրալան հայաթըն քիւրէ ի հալասընտա
հաշայօր: Պինտէն ալէյհ, պիր տիւշիւնէն վար-
լըզ հալինտէ պէն իթթըլա ը տէրունիմտէ
նէֆսիէրէսթիլին հէր չապասընը, պանա
մախսուս հէր թասալվուր հա զըյասը, պու

տար շախսիյէթիմէ մարխուս լաւն հէր արդու-
յու պաստըրըպ, քէնտի քէնտիմի տիեգերական
օլան պիր ալտիանըն իզհարը իչիւն պիր թարիզ
եա վասըթա օլմազըղա թէսլիմ էտէպիլիւրիմ:
Պիր սէօղ իլէ արթըզ պանա մարխուս տար հա-
յաթը եաշամայըպ՝ անճազ օլ պինիհայէ վէ
րուհանի օլան էպէտի հայաթըն պէնի թէքմի-
լէն զապթ ու թէսիւր էթմէսինէ վէ պիւթիւն
իթթըլամը տօլտուրմասընա միւսաստէ էտէ-
պիլիւրիմ, մամաֆիհ, իշթէ թամմ պու սուրէթ-
լէ նէֆստէն թէքմիլէն քէֆ ի եէտ էթմէքիւթ-
տէ տիր քի քէնտի քէնտիմի հազիլի մանատա
գաղանմը օլույօրում, վէ թապիւթըմըն էն
ալա գուվլէթլէրինի քէշֆ էթմիլ օլույօրում,
չիւն բաճօնըն տիեգերական վէ մութլազ հա-
յաթըն եաշայապիլմէք իչիւն պիր թարաֆտան
նէֆսիմիլի ֆէտա էտէրքէն, ունութմայալմ
քի շու քէնտիմիլի անա թէսլիմ էթտիլիմիլ շէյ
հատտը զաթընտա պիլիմ էն հազիլի օլան շախ-
սիյէթիմիլի թէշքիլ էտէր: Օլ վասի րուհանի
հայաթ պիլիզ պիւսպիւթիւն էճնէպի օլան պիր
հայաթ տէյիլ տիր:

ՓՐՕՖ. ՔԵՐՏ

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ՄՈՎՍԷՍ ՊԵՋՃԵԱՆ ԶԻՔՐԻՆԷ

Կէչէն սէնէ դարձնտա իտի քի էօմրիւմիւն
էն կիւզէլ վէ րօմանթիք զէմանլարըն կէչիւր-
տիլիմ պիր արգատաշըմ պու տիւնեաստան կէօշ-
տիւ: Ալթը սէնէ Այնթապ Գօլէճի էօմրիւնտէ
պէրապէր օլտուղուսուզ կիպիլ՝ Պէյրութ տարէլ
ֆիւնիւնընտա տախի պէրապէր իտիք: Իսմի
«Խօճամըն Օղլու» իտի, չիւնքի պէօյիւք խօճա-
նըն, Ա. Պէղճեանըն օղլու իտի:

Լաթիֆ, հալիմ, ճիտտի պիր սօսթ վէ հէր
քէսէ խըզմէթտէն գաշըմայան պիր ճան իտի:
Պու թապիւթը սէպէպիւնտէն տախիմա ալտանըր
վէ օտա իշլէրիմիլի քէնտիսի եափար իտի: Օ
գատար թէմիլ վէ նիլամի իշ եափամպը սէվէր
իտի քի՝ պէնիմ պէօքիւք սաշըզըղըմա թէ-
համմիւլ էթմէզ իտի: Յաղլա օլարազ «Պուտա-
լա, սէն բահաթ տուր, պիր շէյէ սօգուսմա»
տէր իտի:

Մաթէմաթիքի չօզ սէվէր վէ էյի պիլիւր ի-
տի: Պիր միւշքիլ մուստէլէ հալլ էտէր իսէ՝
ատէթա լէզիլի պիր թասա եէմիլ կիպիլ քէյֆ
հիսս էտէր իտի վէ իշթէ էն զիյատէ մուխա-
լիֆ օլտըղմըզ ճիհէթ պու իտի: «Ինսան պու-

տալա օլմալը քի մաթէմաթիքի սէվսին» տէր
իտիմ, քէնտի աքսիսինի իտտիա էտէր իտի:

Մուսիգի շինաս իտի, շարզ մագամլարընը
չալար թէրէնիւմ էտէր, դարպ մագամլարըն-
տան ալնի տէրէճէ թէլէզզիւզ էտէր իտի:

Պիւմէմ տիւնեատա քիմսէյի ինճիթմիլ մի՞
տիր: Օթուզ սէնէ էճաճըլըզ էտիւլ՝ էն մէշ-
ղու էճաճը իքէն պիւթիւն էհալլ մէմնուս ի-
տի վէ հիշ պիր կիւն թիթիլլէնիպ՝ քիմսէյի ին-
ճիթմէտի: Լիսանը թէմիլ, ալիւզը փաք վէ է-
յի պիր էօմր եաշատը:

Օտա արգատաշըղմըղտա հէր իշի քէն-
տի եափար իքէն՝ պէն շըմարմըլ էվլատ կիպի
էրքէն գալգտըղընա վէ օտատա չօզ եէօրիւտիւ-
յիւնէ տաիր շէքլա էտէր իտիմ, պուսա գըղը-
շըր իտի:

Վէ «Պարի թապազլարը եըզա թէնպէլ»
տէյու պանա իշ վէրտի: էյի եըզալամատըմ,
պիր տահա էլիմի սօգուստուրմատը:

Թաթը, զայէթ թաթը պիր սօսթ իտի:
Պիր տէֆա քէնտիսի չօզ մէշղու օլուպ՝ տը-
շարը կիտէր իքէն՝ «Պու կիւն պիր փիւրինճ փի-
լաֆը փիւշըր տէ եէյէլիմ, պարի պիր ազ իշէ
եարա» տէտի:

«Նասըլ փիւշիւրիւր» սօրտում:

«Պուտալա, պուսու պիւմէյէճէք նէ՞ վար,
սույու գայնաթ, փիւրինճի եըզա, իչիւնէ գօյ,
փիւշտիլի կիպի եաղը կէչիւր» տէյիպ՝ կիթտի:

Պիր թէնճէրէ սու գայնաթտըմ, պիր թէն-
ճէրէ փիւրինճ գօյտում, փիւրինճլէր տըշարը
չըզմաղա պաշլատըլար: Չըգանլարը պիր գա-
պա գօյտում, թէքրար չըզտը, թէքրար ալտըմ,
օտանըն հէր թարաֆը փիւրինճ իլէ տօլտու, հա-
լա չըզըյօրլար իտի: Գալանը իւզէրինէ պիր
թափա եաղը էրիտիպ՝ սու կիպիլ օլտուգտա
սէօքտիւմ, հիշ սէն չըգարմատը վէ եաղ ալը
փիւրինճ ալը գալտը: Պիրաղտան խօճամըն օլ-
լու կէլտի, էթրաֆա պազըպ՝ մէնղարէյի կէօր-
տիւ: Քիաշքի պիր մաքինա օլտա իտի օ տա-
գիլէ ֆօթօկրաֆընը ալմըլ օլա իտիմ: Չաթէն
ալըճմըլ օլտուղում Պուտալա լուզէթիւնի թէք-
րարլատը, պրազըպ կիթտի, չիւնքի լիսանը
թէմիլ վէ Ալլահ գօրգուսու իլէ պէօյիւմիւլ ի-
տի, վէ սօն կիւնիւնէ գատար էօյլէ եաշատը:

Ամէրիգայա կէլտիքտէն սօնրա պիր գաշ
տէֆա կէօրիւմէյէ վէ օ թաթը խաթըրէլէրի
թէքրար էթմէյէ ֆուրսաթմըլ օլտու: Սօն
տէֆա ալըլըր իքէն գալիմ իլէթ քէնտիսի էօյ-
լէ գալըմըլ իտի քի՝ գալիւմտէն «Պիրաղտան
ըմաղըն էօթէ թաքաֆընտա թէքրար կէօրիւ-

չենէ՝ գատար Ալլահա ըմբարլաւորդ Մովսէս»
տէյէրէք՝ ալրըլտըմ :

Շիմտի իսէ մէկար մուհապպէթիմիդտէն
հիշ պիր շէյ էքսիւտէմէմիշ տիր վէ օլաթիֆ սէ-
սի տաիմա գուլաղըմըգտա տըր :

Ա. ՆԱԳՊԱՇԵԱՆ

ՀԱՅ ԱԻԵՏԱՐԱՆՁԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ

Աւետարանչական Ընկերակցութիւն հազ-
գընտա հէր պիր էրմէնինին պիւմէսի էլլէմ օ-
լան պաղը մուհիմ խուսուսլար վար տըր :

1. Օ՝ Հայ Աւետարանական հարաքէթի թա-
րիխինտէ վուզու պուլմուշ օլուպ՝ պինա էտէն
վէ էն մահսուլտար, էն մանատար վէ իմքեա-
նիյէթլէրլէ տօլու պիր թէչէպպիւս տիր : Աւե-
տարանչական Ընկերակցութիւն՝ Հայ Աւետա-
րանական հարաքէթիին իւք մէյվէսի տիր : Նէ
ալա, էյէր օ վասի փրօղրամընը իճրայա գօյ-
մագտա մուվաֆֆապ օլուր իսէ : Օ դէման, շիմ-
տիյէ գատար թէչէպպիւս էտէմէտիյի, հալա
էքսիք պրագաւորը իշլէրին եէրինի տօլտուրմուշ
օլուր :

2. Գանունը քսասիսինէ կէօրէ՝ Աւետա-
րանչականն մագսէտի տինի, ըրֆի, գրական,
մարդասիրական վէ դայրիհուժ իշլէր թագիպ
էթմէք տիր : Տինի մագսէտի՝ զալֆ քիլիսալա-
րա եարտըմ էտիպ՝ իհթիյաճ օլան մահալլար-
տա քիլիսա թէչէսիս էթմէքլէ պէրապէր՝ հէր
նէվի վասըթալարլա հագիլի Գրիսթիանըզըն
թէրվիճինէ սայ էթմէք տիր : Ըրֆի մագսէտի՝
մէվճուտ օլան մէքթէպլէրլէ գուվվէթ վէրիպ,
իհթիյաճ օլան եէրլէրտէ մէքթէպլէր աշմապ
վէ էնվաի եօլլարտա թալիմ ու թէրպիյէյի իլէ-
րի կէօթիւրմէք տիր : Գրական մագսէտի՝ նէչրի
յաթլար վասըթասըյլա բուհուն սըհէթինէ,
Փիքրին թէնվիլինէ, ալիազի վէ իւնսի հայա-
թըն թէրֆիինէ խատիմ մալիմաթլարը՝ մէք-
թէպ վէ քիլիսալարըն եէթիլէմէտիյի էհալինին
էլինէ գօյմագ տըր : Մարդասիրական մագսէ-
տի՝ խասթայա, եէթիմէ, վէրիշանա էլ ուզա-
տըպ՝ իհթիյաճլարընը տօլտուրմաճագ վասը-
թալար թէտարիք էթմէք տիր : Պու թէչէպ-
պիւսլէրին միւշէվվիլի վէ խտարէլէրինին բու-
հու՝ Աւետարանական մէպտէլէր օլաճագ տըր :

3. Շու հալտէ չիւքէթին իսմինտէ մէրքէ-
զի եէր թութան լուղէթ «Աւետարանչական»
եանի միսիօնէրլիք քէլիմէսի օլուպ, պունըն-
տա մանասը Գրիստոսըն հայաթը նէվինտէն

հայաթը թէրվիճ էտիպ՝ անըն տիւնեատա իքէն
եաիտըղը իւղմէթլէրի եալմագ տըր :

4. Աւետարանչականն մուվաֆֆապիյէթի՝
միլլէթիմիդին ումուժի էօմրիւնտէ թարիխճէ
մանատար նէթիճէլէր մէյտանա կէթիլէճէք
տիր : Իւք եէրտէ էճնէպի միսիօնէրլէրին փարա-
ճա վէ մէմուրճա օլան մուալէնէթլէրինէ ա-
թըպ լիւզում պրագմայըպ՝ Հայ Աւետարանա-
կանըղը՝ միսիօնէրլէրլէ խտարէ օլուան պիւ-
ճիւմլէ միւշէսէլէրլէ պէրապէր ինքնապահ
եալաճագ : Պու կիպի պիր նէթիճէնին միլլի
սիյրէթիմիդէ նէ գատար տէրին պիր սուրէթ-
տէ թէչէսիւր էտէճէյինի խայալ էթմէք միւշէթիլ
տիր : Իսնէ իշլին էլ ուզաթմագտան տուրապիլ-
մէք միլլի իզզէթ ի նէֆսիմիդին տօղրու մանա-
տա եէրինէ կէլմէսի, քէնտի քէնտիմիդէ մու-
գայէտ օլապիլիլիկ իթիլալ վէ իթիմատը
նէֆսի, գուվվէթլէրիմիդի թանըյըպ, թագտիր
էտիպ, գուլլանմաղը, գուլլանսըրմաղը էօյ-
րէնմէք, վէ դայրիհուժ :

Աւետարանչական պու կէնիշ փրօղրամընը
իլէրի սիւրէպիլիյօ՞ր մը :

Անըն թէչէքքիլիւնտէն պէրու՝ պալատէ
զիքր օլուան պիլճիւմլէ մագսէտլէրէ պէօյիւք
զըմը քիլիսալարա վէ մէքթէպլէրլէ օլմագ իւզ
րէ իւլզ պին տօլարտան զիյատէ պիր մէպլաղ
սարֆ օլուանմուշ տըր : Էֆգէֆիւքիլ Գաուսըլըն
թէչքիլի, եաիստ Ամէրիկան Պօրտ իլէ միւշա-
րէքէթ վլանը իճրայա գօնուլալըտան պէրու,
կէչէն Յուլիս 1է գատար, Սուրիա, Եունանիս-
թան, Իսթանպուլ, Ֆրանսա վէ Պուէնոս Այրէս-
տէ չօպան, մուալլիմ վէ պաշգա իշճիլէրլէ սարֆ
օլուան մէպլաղըն իւշտէ պիրինէ Աւետարան-
չական մէսուլ օլտու : Ամէրիկանըն իզթիսա-
տի ահալը Աւետարանչականըն կէլիւր մէնպա-
լարընը քէսիպ՝ փրօղրամընըն իլէրի կէօթիւ-
րիւլմէսինէ պէօյիւք պիր տարպէ վուրտը վէ
շիմտի 7000 տօլարըլզ պիր պօրճ ալթընտա
տըր :

Պու սէնէ (Յուլիս 1տէն իթիպարէն) Աւե-
տարանչական՝ փարա վէրէճէք քիլիսա վէ Ֆէրտ
լէրին ահալը մատտիյէ վէ բուհիյէսինի հի-
սապա ալարագ՝ պիւտմէսինի կէչմիշ սէնէնին-
քիլիլի եարըսընա էնտիրտի, վէ խարիճտէքի
քիլիսա վէ մէքթէպլէր իշլին վատ էթտիյի
մէպլաղըն եարըսընը (Յունվար 1է գատար վէ-
րիլէճէք զըմընը) թէտիյէ էթտի :

Աւետարանչականըն մէվճուտիյէթի թէհ-
լիքէտէ տիր : Անըն գափանմասը էրմէնի Փրօ-
թէսթանթլըք թարիխինին էն քրաժիֆ վագըա-

սը օլաճազ տըր: Նիշխուն: Ձիւնքի անըն մէյ-տանա կէլմէսի օ թարիխին էն մուհիմ վազը-սը խտի: Ձիւնքի անըն գափանմասը Հայ Աւե-տարանական հարաքէթինին մէյարընըն էլի-մէսի տէմէք տիր: Էհալիմիլին մօրայր զըրը-լաճազ: Օնըն եարտըմ էտիպ' անլէք' իւմիա վէ ճէսարէթ նէֆի էթուրի միւհսսէսէլէր փե-րիչան օլաճազլար:

Պու տէնիլէնլէր միւպալաղա կիպի կ'օրիւ-նիւր իսէ տէ' մէսէլէյի տէրինտէն տիւլիւնիւպ' գապզ էթմէյէ չալըշանլար վէ վազաալաղըն ը-վիշինի եազընտան միւթալաա էտէնլէր իշիւն անլէքտէ միւպալաղա եօզ տըր:

Տօղրու տըր քի Ամէրիգա թարիխինտէ միւ-լի վուգու պուլմամը իզթիսատի պիր պուհ-բան իշինտէն կէշիյօր վէ պուհրան պէլքի տահա սէնէլէրլէ տէվամ էտէճէք տիր: Վար եէրլէր քի օրալարտա էրմէնի էհալիին տէօթթտէ իւշիւ հիւքիւմէթին իանէսինէ միւհթաճ հալա կէլ-միւլէր: Քիլիսալարըմը' եէտի իսթիսան իլէ խարիճտէն կէլէն եարտըմ իլէ եաշայօրլար վէ պիլա իսթիսան ճիւմէսի չապա իշինտէ տիր-լէր: Պու ճիւմէյէ բաղմէն, ունութմալը տէյիլ իզ քի Աւետարանչականըն աղըրլըղը պիր քիլի-սա իւզէրինէ տէյիլ իլլա Ամէրիգանըն պիւթիւն Հայ Աւետարանականլարըն իւզէրինէ տիր, վէ Աւետարանչականըն եաշամասը հէր հանկը թէք պիր քիլիսանըն եաշամասընտան չօզ զիյա-տէ էլզէմ տիր: Հայ Աւետարանչականըն եաշա-տըմասընը' Հայ Աւետարանչականլար էն պէ-յիւք գայգուլարը. էն իլք մէսուլիյէթլէրի եէ-րինէ գօյմալը տըրլար:

Աւետարանչական' թապիաթը վէ մապսէ-տի իզթիգասըլա էհալիտէն փարա չըգարմազ իշիւն պաշղա շիրքէթլէրին պուլլանտըղը հէր վասըթալա միւրաճաաթ էտէմէլ: Գուլլանտը-ղը վասըթալար' իւզէրինէ միւհսսէս օլաղը մէյտէլէրէ մութապըզ օլմալը: Հասըլաթ իշիւն անըն եէկեանէ մէնպար' էհալիտէ անըն մազ-սէտինէ տօղրու գիտակցութիւնըն մէյտանա կէթիլիւմէսի վէ տուլղուլարըն ուլանմասը տըր: Գուտըթի եէթէն հէր պիր Փրօթէսթանթ էրմէնի գուտըթիինէ կէօրէ անա սէնէվի ճիւղի քիւլլի պիր հէտիյէ վէրմէլի' Պիւրիտէ միւլէ-թինէ պէօյիւք պիր խըլմէթ էթմէք վէ արգա-սընտան էյի պիր իլ պրազմազ էմէլի վար իսէ' սէրլէթինի զըսմէն միւմքին իսէ եիւքիւնէն Ա-ւետարանչական վասիյէթ էթսին, եա տա գօլայ պիր ուսուլ, Աւետարանչական իւզէրինէ ինշիւքէն եաղըսըն:

Աւետարանչականըն ըէիսի Տիար Կարա-պետ Փուշման, խաղնէտարը Տիար Ալպէրթ Թէլ ֆէկան վէ Քեաթիպի վաղի իւլ իմզա տըր: Ատ-րէս' Armenian Missionary Association, 152 East 34th St., New York City: Ձէքլէր պու իսմէ եաղըմալը վէ ճիւմէյէ մուհապէրաթ աշնի աարէսլէ քեա-թիպին իսմինէ կէօնտէրիւմէլի:

Աւետարանչականըն Հէյէթ ի իտարէսի սօն թէճէմմիւսինտէ քիլիսա Հոգարարճութիւնլէ-րինտէն կէլէն թէշլիղամիլ մէքթուլարա իս-թինաա էտէրէք' պու սէնէքի չարթլար իլէ Ա-մէրիգան Պօրա իլէ միւհարէքէթէն թարլալար-տաքի իշինի տէվամ էթմէյէ գարար վէրտի: Իւմիտիմիլ օ տըր քի իշին զըյմէթինի անլա-յանլար չու կիպի պիր զէմանտա պէօյլէ կիւճ պիր գարարըն վէրլէպիւմէսինի թագտիր է-տիպ' մատտի վէ մանավի գուվլէթլէրիլէ ա-նըն իմրաընը միւմքին զըլմաղա սայ էտէճէք տիրլէր: Քէզա Մարտ ալը Աւետարանչական տ-յը թալին օլունուպ' քիլիսալար քէնտիլէր իշիւն կիլիսկիլէրտէն էն միւհասիպ օլան պիրինի Ա-ւետարանչական մազսէտինէ հասը էտէճէք տիրլէր: Պու միւհասէպէթլէ «Լրատու»նըն օն տլթր սաշիֆէտէն իպարէթ ինկիլիզճէ վէ էր-մէնիճէ լիսանլարտա մալլաթլարտան իպա-րէթ մուսապվէր պիր նուսիսի նէշր օլունա-ճազ տըր:

ԵՐՈՒԱՆԴ ՀԱՏԻՏԵԱՆ

ՀԱՅՎԱՆԱԹ Ը ԷՂԻԹԷ

Ա.

Միւնթազա ի միւնճէմիտէտէն թա միւն-թազա ի հարրէյէ գատար, հէր նէրէտէ ճինս ի ինսան սաքին օլմուշ իսէ, օրատա հայվանաթ ի' Հէլիյէ տալի պուլունուպ, եա ինսանա թա-ամ օլմագտա, եա օնա իւլտմէթ էթմէքտէ տիր: Ինսան պուլարը նէ' պէմանտան պէրու ալըշ-տըրմը իտիլինի պիւմէք չալան ը ալըգաթ տըր:

Ճինս ի ինսանըն քիւրրէ ի արզ իւզէրինտէ հիւքմէքիւմ օլմասընըն թահրիթի գայալարը եէվմ ի հաղըրտան անճազ 6000 սէնէ գատար կվէլ պաշարլար: Օլ զէմանտան պիլէ գալան թասվիլըր վէ գուլուտաթ Մըրըրտա վէ Պա-պէլտէ քէօփէք, քէտի, սըղըր, աթ վէ սայիր էվ հայվանլարընըն գաթէն ալըշտըրմըն վէ չօզ Փարզըր նէվլէրէ ալըրմըն իտիլինի կէօս-թէրիյօրլար: Իմտի պուլարըն տալընը տահա

էսքի տէհրլէրտէ արամազ լազըմ կէլլը: Օլ տէհրլէր հագղընտա թահրիբի գուլուտաթ եօզ տըր: Լաքին իզպալմըմզտան պէն ի պէշէր պի- նալար թէէսիս էթմէյէ պաշլամազտան էվվէլ՝ մաղարալարտա սաքին օլտուղունա ալամէթլէր պուլունմուշ տըր: Սպանիտա վէ Ֆրանսատա քէշֆ օլունան պու նէվ մաղարալարտա չագ- մազ թաշընտան պալթալար վէ օզ ուճլարը ի- լէ, օճագ քիւլլէրի, վէ անլէրին արասընտա թանըտըմըզ էվ հայվանլարընըն քէմիքլէրի պուլունմուշ տըր: Մաղարալարըն տիվարլարը մաղամընտա պուլունան գայալար իզգէրինտէ քէօմիլը եախօտ պօյա իլէ րէսմէր չըզըմըշ: Պու րէսմէր օլ հայվանլարը ալլամալարընը վէ ալ իշիւն պէրապէր կէզտիրտիքլէրի քէօփէքլէ- րի վէ սալրէյի կէօսթէրլյօրլար: Պու րէսմէ- րին թարիխինի քէշֆ էթմէք գապիլ տէյիլ տիր: Լաքին՝ թահրիբի գուլուտաթըն պաշլարտըզ ղէմանլար ինսան ճինսինին սանաաթ վէ հիւնէր ճիհէթիլլէ վասըլ օլտուղու եիւքսէք տէրէճէյի կէօրտիլլամիլզտէ, վէ օլ ղէմանլար թէրազըզ չիմտիքի կիպի սիւրաթլա իլէրի կիտէմէտիլինի տախի հիսապա ալտըգտա, էհլ ի իլմ ի արզըն «Տէհր հաճէր» (թաշ ղէմանը) թէսմիլլէ էթտի- յի ասըրլարտան գալմա օլ րէսմէրին վագթ ը հազըրտան պէլքի 50, հաթթա 100 պին սէնէ էվվէլլին էսէրլէրի իտիլինի գապուլ էթմէյէ մէճպուլ օլուրուզ:

Ինսանա իլք ալըշան հայվան քէօփէք ի- տիլի անլաշըլլօր: Իլք տէֆա անը էթի իշիւն ալլարլար եախօտ պէսլէրլէր իտի, նասըլ քի հալա պազը մահալլէրտէ ատէթ տիր: Սօնրա մէսքէն եախօտ չատըր պէլլէմէք, եիւք թաշը- մազ, գըղազ չէքմէք, ալ ալլամազ վէ սալրէ խըտմէթլէրէ ալըշտըրըլտը: Ասըլար միւրու- րընտա ինսան քէօփէյին պու խասսիլլէթլէրինի թալիմ իլէ տահա ղիյատէ քէմալա էրիշտիրիպ, նէթիճէսի չիմտիքի 70ի միւթէճապիլ քէօփէք նէվլէրի թէֆրիզ օլունտու: Վիւճուտ հաճմը ճիհէթիլլէ՝ ետի գատէմ պօյունտա օլան Տա- նիմարգա քէօփէյինտէն ալ, տիկէր ուճտա պու քէօփէյին պաշընտան տահա ուֆազ օլան Փինօ- լարա վարանա գատար՝ հէր պօյտա վէ չէքլտէ նէվլէր թէֆրիզ օլունուր: Քէօփէք՝ ճէսամէ- թինէ նիսպէթէն աթտան տահա գուլվէթլի օ- լուպ, եիւք չէքմէյէ ալըշտըրըմըշ տըր: Չօզ րէնճպէրլէր, խուսուսա սիւտճիլէր, անը արա- պալարընա գօշարլար, հէմ եիւքիւ չէքէր, հէմ պէքճիլք էտէր: Շիմալի սէմթլէրտէ գըղազ չէքմէք իշիւն պիրիճիք վասիթա տըր: Քէօփէ-

յին գուլվէ ի շամմէսի ճիւլլէ հայվանլարըն- քինտէն ղիյատէ քէսքին օլմասը հասէպիլլէ ալ եախօտ ինսան իլլինի կիւթմէյէ փէք միւնասիպ տիր: Ամէրիգատա քէօլլէր իսթիխտամ օլուն- տուղու ղէմանլար խուսուսի քէօփէքլէր իլէ գա- շան քէօլլէրին իլլինի թագիպ էտէրլէր իտի: Շիմտի տախի փօլիս քէօփէքլէրի դաթիլլէրի վէ հարէմիլլէրի պուլմայա թալիմ օլունմուշ տըր- լար: Մուհարէպէ ղէմանընտա մէճրուհլարը պուլմազ ճիհէթիլլէ պէօյիւք խըտմէթլէրի օլ- տու: Մէտէնի տիյարլարըն չօզլարընտա քէօ- փէքլէր իլլէրինէ վէրկի ալընըր, պէօյլէճէ ան- լէրին ատէտի ալ չօզ պիլինի: Ինկիլթէրրատա տէօրթ միլիօն վէ Մ. Ամէրիգատա եէտի մի- լիօնտան ղիյատէ հիսապ օլունուլօր: Պիւթիւն տիւնեատա ալըշկան քէօփէքլէրին ատէտի եէթ միշ միլիօն գատար տըր:

Յ. Յ. ՄԱՆԻՍԱՃԵԱՆ

ՄԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Րէիս Հուլըրըն միւտտէթ ի մէմուրիլլէթի անճագ պիր գաշ հաֆթա գալմըշ օլուպ՝ Լվրօ- փանըն հարպ պօրճլարընա տաիր եէնի պիր թէ- չէպպիւստէ պուլունմասընա պիր միւնասէպէթ օլմատըղընտան Մր. Բուզվէլթ իլէ իսթիշարէ էյլէտիքտէն սօնրա Բուզվէլթ թարաֆընտան Ինկիլթէրրայա պիր խապէր կէօնտէրիլտի քի Մարտտա Բուզվէլթ րիյասէթլէ կէշտիլինտէ իլք Փուրաթլա պօրճ մէսէլէսինի միւզաքէրէյէ հազըր օլաճագ տըր: Պինաէն ալէյհ Ինկիլթէր- րանըն քէնտի մուրախիսալարընը թային է- տիպ՝ Ուօշինկիլընա կէօնտէրմէսի թալսիլլէ էտիլմիշ տիր: Մր. Մէքտօնալտըն պու մուրախ խասլարըն պաշընտա պուլունմազը մէմուլ տըր: Տիկէր պիր գաշ տէվլէթլէրէ տէ տալլէթ կէօնտէրիլմիշ տիր: Րէիս Հուլըր պօրճլար մէ- սէլէսինտէ Բուզվէլթին մէսլէյինին մուվաֆ- Փազ օլաճաղընա տաիր չիւպհէ կէօսթէրմէքտէ տիր:— 1899տան պէրու Ֆիլիպին ատալարը Մ. Ամէրիգանըն հիմայէսի թահթընտա պուլու- նուլօրտը: Պու քէրրէ Ամէրիգա Գօնկրէսի մէք- քիւր ատալարա իսթիլլալիլլէթ վէրէճէյինէ գա- րար վէրմիշ տիր: Թէքմիլ իսթիլլալիլլէթ 12 սէնէ սօնրա իլան էտիլլէճէք: Պու արատա Ֆի- լիպին էհալիսի պիր գանուն ը հասսի հազըրլա- յըպ, ընը Ամէրիգա րէիսինէ թաստըզ էթտի- րէճէքլէր վէ պիր գաշ սէնէ տէ Ամէրիգանըն նազարէթի ալթընտա միւսթագիլ իտարէյի իճ- րա էտէճէքլէր, անտէն սօնրա թէքմիլ իսթիլլ-

